

Domeinoverstijgende samenwerking

Samenwerken over organisatiegrenzen heen

In buurten en wijken werken professionals uit zorg, welzijn en gemeenten steeds vaker samen rond inwoners. Niet vanuit losse organisaties of systemen, maar vanuit de vraag: wat is hier nodig en wie kan daarbij helpen? Dat vraagt om **samenwerken over grenzen van organisaties heen** en ruimte om te **doen wat werkt in de praktijk**. In deze nieuwsbrief delen we voorbeelden van hoe dat er in de praktijk uitziet.

Sociaal Arrangeren: langer zelfstandig thuis

Naarmate mensen ouder worden, stapelen problemen en gebreken zich vaak op. Geheugenproblemen, fysieke ongemakken of verlies van zelfstandigheid maken het dagelijks leven lastig. Veel ouderen willen echter zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Dit kan moeilijk zijn als zorg en ondersteuning verdeeld zijn over verschillende domeinen en organisaties, wat het lastig maakt alles goed op elkaar af te stemmen.

Sociaal Arrangeren zorgt ervoor dat professionals over de grenzen van zorg, welzijn en participatie heen samenwerken. De Sociaal arrangeur kijkt samen met de inwoner naar de situatie als geheel: wat speelt er, wat is nodig, wie kan helpen en wat kan iemand zelf doen? Zorg, welzijn en voorzieningen worden vervolgens beter op elkaar afgestemd, zonder doorverwijzen van loket naar loket, maar door samen te organiseren wat nodig is. Deze werkwijze zorgt voor snellere, betere ondersteuning en kan vaak zwaardere zorg voorkomen of uitstellen. Het vraagt wel om vertrouwen tussen organisaties en samenwerking met gemeenten, huisartsen en zorgpartners.

Sociaal Arrangeren werd gestart in Nijmegen en breidt zich langzaam uit, met steeds meer betrokken huisartsenpraktijken, ouderenzorgorganisaties en zorgverzekeraars. De opgedane kennis is gebundeld in het handboek Sociaal Arrangeren, dat praktische handvatten biedt voor organisaties en gemeenten die hiermee aan de slag willen.

[Download hier het handboek Sociaal Arrangeren.](#)

Inwoners leven niet in 'domeinen'

"In onze maatschappij zijn we gewend om alles in aparte vakjes te stoppen: zorg, welzijn, wonen, bestaanszekerheid. Dat werkt voor organisaties, maar het leven van inwoners past daar vaak niet in. Problemen en vragen komen niet netjes gescheiden, maar lopen door elkaar heen.

In ons werk proberen we actief de samenwerking op te zoeken, over de grenzen van wetten, geldstromen, gemeenten of organisaties heen. Want we maken pas het verschil als we aansluiten bij het echte leven van mensen, en niet vast blijven zitten in systemen.

Die beweging zie ik gelukkig groeien, bijvoorbeeld in de regio Nijmegen waar we domeinoverstijgend samenwerken onder de noemer Sociaal Arrangeren. Of in Noord-Limburg waar we sociaal werk en (intramurale) ouderenzorg verbinden.

Zulke samenwerkingen vragen om vertrouwen, ruimte en de bereidheid om samen te leren. Bij Lentl zien we het als onze verantwoordelijkheid om altijd breder te kijken dan onze eigen opdracht en ons eigen vakgebied. We zijn er nog niet, samenwerking kan altijd beter, maar we zijn wel onderweg, in een beweging die noodzakelijk is om te zorgen dat we ondersteuning om inwoners heen organiseren, in plaats van inwoners in onze systemen te wringen."

Arie de Vries Vaessen
Bestuurder Lentl

De kracht van sociaal werk in de ouderenzorg

En de zorgmedewerkers kunnen hun tijd dan meer besteden aan echt zorgtaken.

De ouderenzorg verandert. Mensen wonen langer thuis, mantelzorgers krijgen een grotere rol en zorgorganisaties zoeken naar nieuwe manieren om bewoners en cliënten goed te ondersteunen. In die ontwikkeling hebben Lentl en De Zorggroep Noord- en Midden-Limburg elkaar gevonden, om de kracht van sociaal werk te benutten in de ouderenzorg.

Onze collega Ilona, sociaal professional ouderen, werkt op het snijvlak van zorg en welzijn. Zij ziet dagelijks wat die samenwerking kan betekenen: *“In de ouderenzorg gaat het niet alleen om zorg, maar juist ook om welzijn, contact, zingeving en het netwerk om iemand heen. Daar kan sociaal werk veel in betekenen.”*

Door sociaal werk en ouderenzorg beter te verbinden, wordt er breder gekeken naar bewoners en hun omgeving: niet alleen hun familie of netwerk, maar ook de buurt of wijk. Het gaat niet alleen om zorgvragen, maar ook naar hoe iemand zijn dag beleeft, wat iemand leuk vindt en hoe mensen betrokken kunnen blijven bij het leven van bewoners.

[Lees hier het volledige interview met Ilona op de website van Lentl](#)

Vakmanschap in de praktijk

Het verschil voor Coby

Mevrouw Coby Dam (90) woonde nog zelfstandig, maar door gezondheidsproblemen en geheugenklachten ging het steeds minder goed. Via haar huisarts kwam ze in contact met Sociaal Arrangeren en kreeg ze ondersteuning van een Sociaal arrangeur.

Vakmanschap in de praktijk

Esmee van der Linden, sociaal werker in Oss, onderzoekt hoe sociaal werkers beweging kunnen inzetten als middel binnen hun dagelijkse werkzaamheden om gezondheidsverschillen te verkleinen.

Haar onderzoek laat zien dat bewegen niet alleen fysieke, maar juist ook mentale en sociale voordelen heeft die goed

Samen werd gekeken naar wat er speelde en wat voor haar belangrijk was. Er werden praktische dingen geregeld, zoals ondersteuning van een fysiotherapeut, voedingsadvies en een scootmobiel. Daardoor kon Coby weer zelfstandig op pad en aan de slag in haar beeldhouwatelier.

De Sociaal arrangeur hield het overzicht en stemde af met huisarts, wijkverpleging en andere betrokkenen. Zo sloten zorg en welzijn beter op elkaar aan en was er één aanspreekpunt voor Coby en haar familie.

Het verhaal van Coby laat zien wat sociaal arrangeren kan betekenen: niet alleen zorg organiseren, maar vooral kijken naar wat iemand nodig heeft om zelfstandig te blijven en kwaliteit van leven te behouden.

[Lees hier het volledige verhaal van Coby op de website van Sociaal Arrangeren](#)

aansluiten bij hulpvragen in de wijk. De rol van sociaal werkers ligt vooral in het signaleren, bespreekbaar maken en waar nodig doorverwijzen naar passend aanbod. Bewegen wordt daarbij ingezet als ondersteunend middel bij de hulpvraag van de inwoner.

Samen met collega's en het Sport Expertise Centrum in Oss is onderzocht hoe bewegen een middel kan worden in de dagelijkse praktijk van sociaal werkers.

Op donderdag 4 juni organiseren Esmee van der Linden, Justin Hendriks (SEC) en Sandra van Wijhe (Landelijk Kenniscentrum Sport & Bewegen) een webinar over de uitkomsten van dit onderzoek en de inzet van bewegen binnen het sociaal werk. Het webinar is voor iedereen toegankelijk en gaat ook in op de samenwerking tussen sociaal werkers en buurtsportcoaches. Aanmelden voor het webinar verloopt via 1 sociaaldomein.

In de wijk

Binnen de samenwerking tussen Lentl en De Zorggroep is het initiatief *Helpende Handen* ontstaan, bedacht door Ilona, sociaal professional ouderen. Het initiatief laat zien hoe sociaal werk en ouderenzorg elkaar kunnen versterken in het dagelijks leven van bewoners.

Bij Helpende Handen worden familieleden en vrijwilligers betrokken bij kleine, dagelijkse momenten met bewoners. Denk aan samen koffiedrinken, een wandeling maken of

gewoon even tijd nemen voor een gesprek. Kleine momenten die voor bewoners veel betekenen en zorgen voor meer aandacht en contact.

Door familie, vrijwilligers, sociaal werk en zorgmedewerkers samen te laten werken, ontstaat er meer ruimte voor aandacht, welzijn en contact naast de zorg. Het laat zien dat goede ondersteuning niet alleen over zorg gaat, maar juist over het dagelijks leven en het netwerk om iemand heen.

In de video *Helpende Handen* zie je hoe deze samenwerking er in de praktijk uitziet en wat dit betekent voor bewoners, familie en professionals.

Wat domeinoverstijgende samenwerking in beweging zet

Door domeinoverstijgend te werken ontstaat er meer samenhang tussen zorg, welzijn en gemeenten. Ondersteuning sluit beter aan bij het dagelijks leven van inwoners en professionals weten elkaar sneller te vinden. Dat zorgt niet alleen voor betere ondersteuning, maar ook voor meer ruimte voor preventie en samenwerking in buurten en wijken.

- **Kostenbesparing op lange termijn** door preventie en vroegtijdige signalering van problemen.
- **Verbeterde efficiëntie** door samenwerking tussen verschillende domeinen (welzijn, zorg, participatie).
- **Versterking van de lokale gemeenschap** door in te spelen op initiatieven van inwoners en verenigingen.
- **Meer impact voor de inwoner**, doordat ondersteuning beter op elkaar wordt afgestemd.

Onderzoek en ontwikkeling

Lessen over domeinoverstijgend samenwerken

De Werkplaats Sociaal Domein Nijmegen onderzocht hoe de verbinding tussen het sociaal, medisch en zorgdomein versterkt kan worden. In een lerend netwerk werkten gemeenten, organisaties en professionals samen en werden lessen opgehaald over wat nodig is om domeinoverstijgend samenwerken goed te organiseren.

De belangrijkste lessen zijn samengevat in een infographic van het lerend netwerk.

LEREND NETWERK: VERSTERKEN VERBINDING SOCIAAL, MEDISCH EN ZORGDOMEIN

Inleiding In het sociaal, medisch en zorgdomein staan we allemaal voor dezelfde uitdaging: het behouden en verbeteren van zorg en welzijn voor mensen. Het belang van domeinoverstijgende samenwerking wordt breed erkend; zorg- en welzijnsorganisaties hebben de opdracht gekregen deze samenwerking structureel vorm te gaan geven. De Werkplaats Sociaal Domein regio Arnhem en Nijmegen (WSDAN) en de Zorgalliantie faciliteerden het Lerend Netwerk "Versterken verbinding sociaal, medisch en zorgdomein", gericht op ontmoeten, inspireren en leren. In dit infoblad vatten we de opbrengsten samen.

Samen leren in een lerend netwerk: wat werkt wel, wat werkt niet?

De WSDAN en de Zorgalliantie faciliteerden het samen leren door het sociaal, medisch en zorgdomein in een lerend netwerk. Kenmerkend aan dit lerend netwerk was het vrijblijvende karakter. Onze inzichten in een notendop:

Wel

Podium geven aan regionale initiatieven, ruimte voor ontmoeting en dialoog, ervaringen delen en verkennen van mogelijkheden tot opschaling

Niet

Ondervertegenwoordiging van bepaalde beroepsgroepen, ontbreken van gezamenlijke ambitie, ontbreken van eigenaarschap

Medisch

Sociaal

Zorgdomein

Opbrengsten initiatieven

In de bijeenkomsten van het lerend netwerk gaven we het podium aan vier mooie voorbeelden van verbinding tussen het welzijns-, zorg- en medisch domein. De inzichten die we daaruit opdeden lichten we hieronder uit:

Voorzorgcirkels

Voorzorgcirkels zijn netwerken van 10 tot 15 mensen in een buurt, die elkaar op verschillende manieren ondersteunen. Ze spreken met elkaar af dat ze voor elkaar klaarstaan en stemmen af hoe ze elkaar kunnen helpen. Zij doen dit vrijwillig, maar spreken duidelijk commitment uit.

Sociaal Arrangeren

Sociaal Arrangeren is een werkwijze waarin professionals van het zorgdomein en sociale domein proactief en met korte lijntjes samenwerken rondom een kwetsbare oudere met geheugenklachten. De sociaal arrangeur is voor langere tijd bij de oudere betrokken en vormt hét aanspreekpunt voor alle partijen. Het helpt de oudere om langer thuis te blijven wonen met behoud van eigen regie en kwaliteit van leven.

Aandachtspunten

- De naam 'voorzorgcirkels' roept soms weerstand op. Inwoners hebben een bepaald beeld bij het woord 'zorg' en haken daardoor niet aan.
- Om hulp vragen is vaak een grotere uitdaging dan hulp aanbieden.
- Het is belangrijk om meer zicht te krijgen op bestaande, informele plekken van ontmoeting.
- De huisarts kan een verbindende schakel zijn, maar veel huisartsen zijn overbelast.

"Veel mensen gaan met vragen die niets met medische zorg te maken hebben naar de huisarts. Dat moet anders, we moeten meer naar elkaar gaan omkijken."

"Je moet elkaar als professional kennen om elkaar te kunnen vertrouwen. Als ik jou alleen van naam ken, dan is dat niet helpend."

Aandachtspunten

- De huisarts speelt de belangrijkste rol in de doorverwijzing naar sociaal arrangeren, maar meer professionals zijn geschikt om als verwijzer op te treden.
- Sociaal arrangeren vraagt om onderling vertrouwen en elkaar écht leren kennen en begrijpen. Dat geldt voor alle betrokkenen, óók de inwoner en het informele netwerk.
- Er moet naast domeinoverstijgend samenwerken, ook domeinoverstijgend worden opgeleid.
- Er wordt nog te veel vanaf eilandjes gewerkt. Om domeinoverstijgend samen te werken is het nodig om daarvan af te stappen.

Samen verder

Samenwerken over grenzen van organisaties en domeinen heen wordt steeds belangrijker in het sociaal domein. In buurten en wijken zien we dat veel vragen van inwoners vragen om samenwerking tussen zorg, welzijn, gemeenten en netwerken van inwoners zelf. Door praktijk, vakmanschap, onderzoek en kennis te verbinden blijven we samen werken aan oplossingen die passen bij inwoners en buurten.

Binnen Lentl en de aangesloten organisaties werken sociaal werkers, opbouwwerkers, jongerenwerkers, projectleiders en stafmedewerkers iedere dag aan sterke buurten en ondersteuning voor inwoners. We zijn regelmatig op zoek naar nieuwe collega's die willen bijdragen aan het sociaal domein en het verschil willen maken in het dagelijks leven van inwoners.

[Klik hier voor onze vacatures](#)

Lentl werkt vanuit verschillende werkorganisaties in meer dan twintig gemeenten samen met inwoners, gemeenten en lokale organisaties aan maatschappelijke opgaven in het sociaal domein. We verbinden praktijk, kennis en ontwikkeling, en ondersteunen gemeenten bij vraagstukken rondom welzijn, preventie en samenwerking in buurten en wijken.

Verstuurd naar: communicatie@lentl.nl

Uitschrijven

Lentl, Schadewijkstraat 6, 5348BC Oss, Nederland, Nederland